

Bjarni Jónsson - Sjálfstæði Íslands - Firirlestur

(1906)

Útgáfa 1.0 af rafræna skjalinu

Þetta PDF skjal er hluti afraksturs skönnunar á prentuðu eintaki af téðu riti. Markmið þessarar útgáfu er að veita almenningi færi á að eignast sitt eigið rafrænt eintak af því án endurgjalds.

Skjalið er upprunalega birt á vefnum <https://urlausnir.is>. Þar má finna rafrænar útgáfur hinna bindanna og verða nýrri útgáfur af skjölunum í boði þar.

Takmörkun ábyrgðar

Höfundur skjals þessa afsalar sér allri ábyrgð, að því marki sem lög heimila, vegna beinnar og/eða óbeinnar notkunar skjalsins sjálfs eða afurða sem af því leiðir. Þó að stefnt hafi verið að því markmiði að skjalið endurspegli sem best innihald upprunalegu bindanna er hvorki hægt að tryggja né ábyrgjast að það hafi tekist. Framangreint á einnig við um efnislegt innihald prentuðu eintakanna sem skönnuð voru.

Höfundaréttur

Höfundur skjals þessa álitur að hvers kyns höfundaréttur á prentaða eintakinu sé útrunninn.

Hvers kyns höfundarréttur sem höfundur skjalsins gæti hafa skapað sér til handa með skönnuninni sjálfri eða öðru framlagi sínu til sköpunar þess, skal vera meðhöndlaður í samræmi við Creative Commons Zero höfundaleyfið (CC0 1.0 Universal eða síðari útgáfa þess).

Ábendingar

Séu ábendingar um mögulegar úrbætur á skjalinu er hægt að koma þeim á framfæri við höfund þess.

Athugasemdir um þessa útgáfu

Skannað var eintak í vörslu Bókasafns Kópavogs.

Meiriháttar galli á bls. 13.

Höfundur skjalsins: Svavar Kjarrval (svavar@kjarrrval.is)

015

SJÁLFSTÆÐI ÍSLANDS

FIRIRLESTUR

Björn Kristjánsson

REYKJAVÍK

selur alls konar

VEFNAÐARVÖRUR

af vönduðustu tegundum; litirnir óvenju-
lega haldgóðir. Meiri vefnaðarvörubirgðir
í ár en nokkurn tíma áður.

Ennfremur:

LEÐUR og SKINN

handa söðlasmiðum og skósmiðum, og ann-
að efni, er þeir með þurfa. Eins ódýrt að
kaupa það hjá mér, eins og að kaupa það
beint frá útlöndum.

HÚSFARFA OG LÖKK

beztu tegundir.

KARLMANNAFATNAÐ og NÆRFATNAÐ
af ýmsri gerð.

Hygginn kaupandi kemur fyrst í búð

BJÖRNS KRISTJÁNSSONAR.

SJÁLFSTÆÐI ÍSLANDS

FIRIRLESTUR

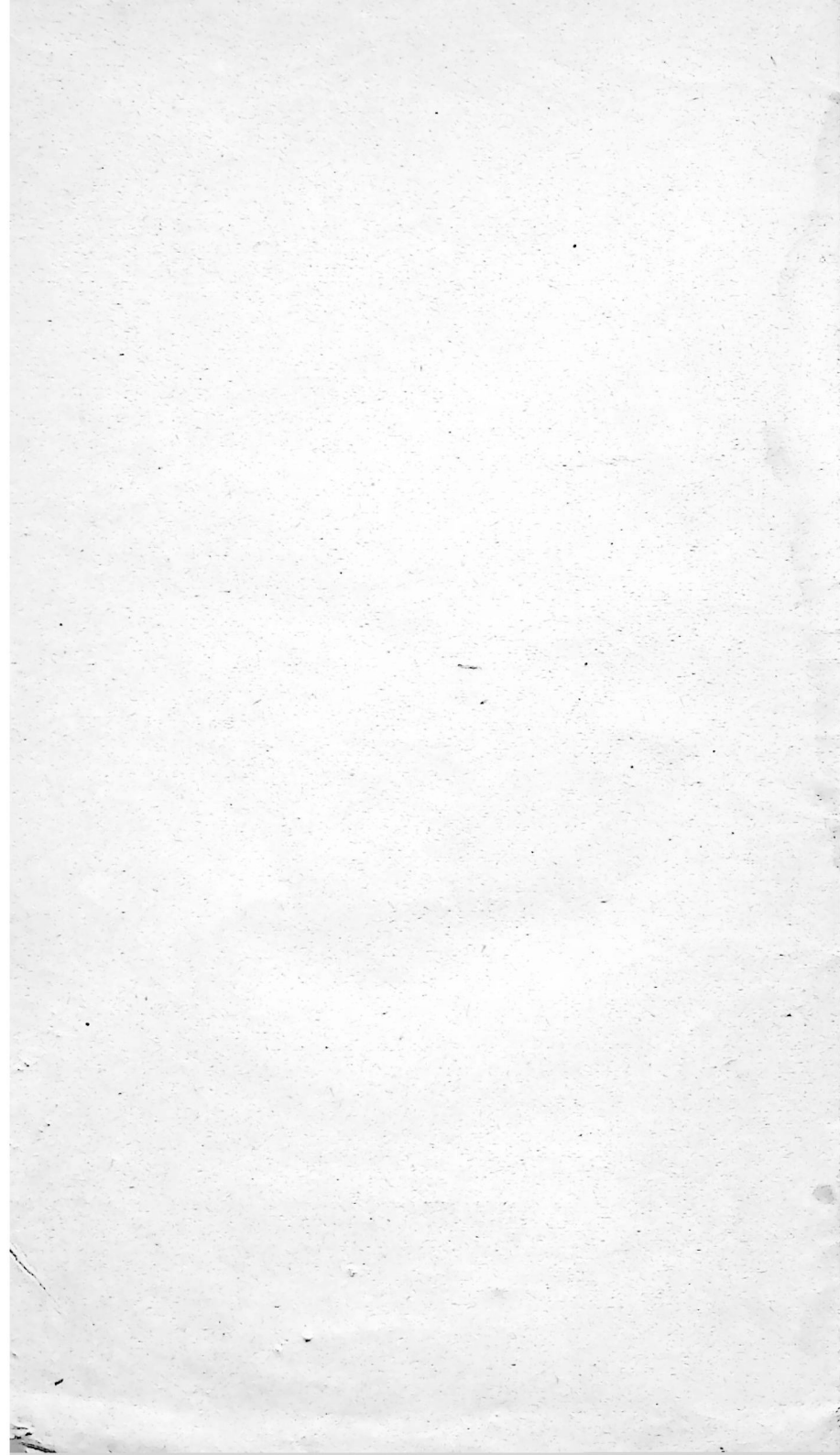

Nº 4585

324 BJAR J SJÁL
Bjarni Jónsson
Sjálfstæði Íslands :
Ólafssafn

Bókasafn Kópavogs
16950188

G

Þ EIR Ingólfur Arnarson og Hjörleifur Hróðmarsson frændur létu í haf frá Firdafilki í vestanverðum Noregi og sigldu til Íslands árið 874. Ætluðu þeir að taka sér bólfestu þar. Það er alkunna, að jöklar ganga fram til sjávar á suðurströnd Íslands, og er undrafagurt að sjá til landsins. Mega menn því nærri geta, hversu landflóttamönnum mun hafa hlegið hugur við, er þeir sigldu sunnan að landinu. Mun Jónas Hallgrímsson hafa list þeirri sjón manna best í þessum vísum:

Landið var fagurt og frítt og fannhvitir jöklanna tindar,
himininn heiður og blár, hafid var skínandi bjart.

Þá komu feðurnir frægu og frjálsræðishetjurnar góðu
austan um hildípis haf hingað í sælunnar reit.

Þess var eigi langt að biða, að aðrir færu að
dæmi þeirra frænda. Fáum áratugum síðar var landið
albið að heita mátti og 930 var Alþing sett og lög
landsins. Hafði Grímur Geitskór farið um land til
að velja þingstað. Kaus hann til þess Þingvelli við
Öxará. En Úlfjótur fóstbróðir hans fór til Noregs og
dvaldi þar þrjá vetur og kintu sér norsk lög. Síðan
setti hann Íslendingum lög.

Ísland varð athvarf þeirra manna, er flíðu land
firir ofríki Haralds hárfagra. Konungur vildi þó
eigi láta þá njóta frelsis þar og freistaði að ná valdi
ífir landinu. Sendi hann þangað mann þann, er kall-
aður var Uni hinn danski. Skildi hann koma landinu
undir konung, en taka jarldóm að launum. En er Ís-

lendingar vissu, með hverjum erindum Uni fór, þá urðu þeir honum svo reiðir, að þeir vildu eigi selja honum kvikfé. Var hann á flækingi um hrið þar til er hann var veginn. Svo ósleitilega ráku landsmenn tilraun Haralds hárfagra af sér.

En Noregskonungum lék jafnan hugur á að ná ífirráðum ífir Íslandi. Og er þar sannast af að segja, þótt sorglegt sé, að vörnum af landsmanna hálfu fór hnignandi þar til er þeir létu frelsi sitt, en konungar lögðu meira og meira kapp á, þar til ífir lauk. Það var síður Ólafs hins helga, að hann var vel til íslenskra höfðingja, er fund hans sóttu, og gerði þá sér handgengna. En er hann hugðist hafa nægt filgi, sendi hann Þórarinn Nefjólfsson út til Íslands með erindum sínum. Þórarinn kom til Alþingis og slutti öllum landslið kveðju konungs »ok þat með, at hann vill vera yðarr dróttinn ef þér vilið vera hans þegnara«. En er menn tóku því dauðlega, bað hann að menn gæfi konungi Grimsei. Norðlingar urðu eigi á eitt sáttir hér um. Vildi Guðmundur ríki á Möðruvöllum gera bón konungs, en hinir spurðu, hvi Einar Þveræingur þegði, bróðir hans. Einar svaraði svo: »Því em ek fáræðinn um þetta mál, at engi hefir mik at kvatt; en ef ek skal segja mína ætlan, þá hygg ek at sá muni til vera hérlandsmönnum, at ganga ekki undir skattgjafir við Ólaf konung ok allar álögur hér því líkar, sem hann hefir við menn í Noregi; ok munum vér eigi þat ófrelsi gera einum oss til handa, heldr bæði oss ok sonum vorum ok þeirra sonum ok allri ætt várri, þeirri er þetta land byggir; ok mun ánaud sú aldrigi ganga eða hverfa af þessu landi; en þótt konungr sjá sé góðr maðr, sem ek trúi vel at sé, þá mun þat fara heðan frá sem hingat til, þá er konunga skifti verðr, at þeir eru újafnir, sumir góðir en sumir illir. En ef landsmenn vilja halda frelsi sínu, því er þeir hafa haft, síðan er land þetta bygðisk, þá mun sá til vera, at ljá konungi enskis fang-

staðar á, hvárki um landa eign hér né um þat, at gjalda heðan ákveðnar skuldir, þær er til lýðskyldu megi metask En um Grimsey er þat at ræða, ef þaðan er engi hlutr fluttr, sá er til matfanga er, þá má þar fæða her manns, ok ef þar er útlendr herr, ok fari þeir með langskipum þaðan, þá ætla ek mörgum kotbóndunum munu þykkja verða þröngt fyrir durum.

Einar Pveræingur hefir verið vitrastur og bestur þjóðveldismaður allra Íslendinga, og barg hann frelsi landsins að því sinni með tölu sinni.

Firir þá sök hefir öll óheill stöðjað að Íslendingum, að þar i landi var ekkert framkvæmdarvald eftir fornum lögum. Varð sá sjálfur að fullnægja dómi, er fekk dóm ífir öðrum manni. Risu þar af deilur og vígaferli meðal hinna bestu manna. Þaðan eru utanstefnur runnar. Klerkar leituðu firstir úrskurðar erlendra manna, er þeir leituðu aðstoðar hjá erkibiskupum i Noregi eftir 1152. Nú voru heilræði Einars Pveræings fallin i gleimsku, að láta eigi erlent vald fá færi á að láta íslensk mál til sin taka. Firir því létu nú íslenskir höfðingjar svo lítið, að hlíta úrskurði erkibiskupa og síðan hinna norsku konunga. Hákon konungur hinn gamli Hákonarson neitti þessa til þess að fá landið á sitt vald. Sigaði hann first saman íslenskum höfðingjum og reis þar af ófriður mikill, er stóð um nærfelt 30 ára skeið. Á þeim árum lét konungur Gizur Þorvaldsson lífláta Snorra Sturluson, sem frægastur er orðinn allra íslenskra manna. Að lokum varð Gizur öðrum höfðingjum ífirsterkari og fekk hann því þá til leiðar komið, að Alþingi vann það verk, sem verst er orðið, þá er það gaf landið á konungsvald 1262. Þó rann landið eigi saman við Noreg, en afstæða þess var tiltekin i »gamla sáttmála«. Inntak hans er þetta: »Ísland varð frjálst sambandsland Noregs, og var jafnréttissamband (Personal union) undir sama konungi, en hafði sjálfstæða

löggjöf, sjálfstætt dómssvald, sjálfstæða stjórn og var að engu leyti talið hluti af Noregi eða skattland eða nilenda undir Noreg gefin« (Jón Sigurðsson, Íslands statsrettliche Forhold).

Íslendingar hétu því í móti að vera konungi trúir alla þá stund, sem hann héldi sáttmálann. En lausir skildu þeir allra mála, ef rofinn væri samningur á þeim. Þó varð það ljóst áður langur tími liði, að auðveldara er að láta sjálfstæði sitt en að vinna það aftur. Þess var eigi langt að biðja, að konungsvaldið seildist þar til, er eigi skildi, og klerkavald ógs og. Landsmenn vörðu þó réttindi sín í firstu, en þeir máttu eigi reisa rönd við ofureflinu, þá er til lengdar lét. Réttur landsmanna fer minkandi og vörnin verður æ minni og minni. Alþingi hnignar og erlendir biskupar koma til landsins. Síndu þeir landsmönnum hina mestu grimd. Verslunin færðist og úr landi og að lokum seldi konungur tekjur sínar á leigu. Höfðu þeir menn hlífðarlausan fjárdrátt í frammi við landsmenn, er leigt höfðu. Engin breiting varð á hag landsins, er það hvarf með Noregi undir Danakonunga. En þá náði konungsvaldið miklu fastari lökum á því, er siðabótin komst á og Jón Arason var leiddur til höggstokks og líflátinn, sá maður, sem barist hefir ósleitilegast fyrir rétti Íslands. — Kristján konungur hinn fjórði lagði einokunar fjötra á verslun landsins hálfri öld síðar, og héldust óslitnir um hálfa þriðju öld. Nú var eigi margs að missa. Þó var sá einn hlutur til ófrelsis, sem enn var óframinn, einveldi konungs. En óhamingja Íslands varð eigi slíppifengari í því en öðru. Friðriki hinum þriðja var svarinn erfðahillingareidur í Kópavogi 1662. Íslendingar létu þá ginnast til þess af Henrik Bjelke, höfuðsmanni, að rita nöfn sín undir bréf nokkurt. Var konungi þar í heimilað einveldi yfir Íslandi. Höfuðsmaður gínti þá til þessa verks með fagurmælum og kvað slíkt gert fyrir síða sakir, en hét því, að eigi

skildi það skerða réttindi landsins. Heit þessi voru og eigi rofin meðan hann sat í embætti, en það voru rúm 20 ár. Þar á eftir fengu landsmenn að kenna á undirskriftum sínum.

Þá hefst svartnættið í sögu landsins. En á því tímabili höfðu Íslendingar glatað öllu þjóðfrelsi sínu og svo var þá komið einstaklingsfrelsinu, að þeim mönnum var refsað glæpahegningu, er svo gerðust djarfir, að þeir keiftu sér öngul í öðrum verslunarstað en þeir voru undir lagðir.

Hagur landsins var nú orðinn svo aumur, að svo búið mátti eigi lengur standa. Komu nú ímsir nítir menn, sem reindu að draga úr naudum þess. Skúli fógæti Magnússon hóf herskjöld móti einokuninni og varð sá endi þar á, að verslunin var heimilud öllum dönskum þegnum 1788. Frjáls varð hún eigi sír en 1854. En þótt hagur landsins batnaði að nokkru, þá var sjálfstæði þess glatað að fullu. Og til þess að ekkert skildi á vanta fulla þjóðarsmán, var Alþingi lagt niður árið 1800.

En nú var þess eigi langt að biða, að hagur landsins batnaði nokkuð. Árið 1830 flutti frelsisneista löndum mínum sem öðrum þjóðum. Þá er svo var ákveðið að þeir skildu senda menn á ráðgjafarþing Eidana, vildu þeir eigi þekkjast það. Vildu þeir að Alþingi væri endurreist. Stóð svo um nokkur ár. En er Kristján hinn áttundi tók ríki í Danmörku, þá bauð hann Íslendingum að setja Alþingi á fót aftur. Gerði hann tilskipun um það 8. mars 1843, en þó skildi það nú vera ráðgjafarþing að eins. Nú var þjóðerniskendin vöknud og sjálfstæðiskrafan. Forvígismennirnir voru Jónas Hallgrímsson, Konráð Gíslason og aðrir Fjölnismenn og sá er síðast gleimist, Jón Sigurðsson¹.

Þá er Danir fengu grundvallarlög sín, áttu og Ís-

1) Torleiv Hannaas hefir ritað rétt og vel um hann í Jólakvelden 1905.

lendingar að fá stjórnarskrá sína. En því hafði konungur heitið þeim, að hún skildi áður lögð fyrir þing í landinu sjálfu. Árið 1851 var haldinn *þjóðfundur* í Reykjavík. Fyrir þann fund lagði Danastjórn frumvarp sitt. Vildi hún lögleiða grundvallarlög Dana á Íslandi, en láta það vera hérað í Danmörku með þar til heirandi réttindum. Þetta vildu Íslendingar eigi. Sömdu þeir nú sjálfir frumvarp til laga, er skipuðu málum landsmanna eftir fornum rétti þeirra. En er ræða skildi þetta frumvarp á þinginu, rauf konungsfulltrúi það. Þá stóð Jón Sigurðsson upp og mótmælti og hinir fóru að dæmi hans. Nú hófst hörð og löng stjórnarskrárbarátta, er eigi lauk fir en 1874. Þá kom konungur til Íslands og gaf landinu stjórnarskrá á þjóðhátíðinni, sem þá var haldin í minningu þess, að landið hafði verið bígð í þúsund ár. Í þessari baráttu fekk Jón Sigurðsson það heiðursnafn að hann væri sverð og skjöldur Íslands. Í þeirri baráttu ritaði hann hið ágæta svar sitt móti ritgerð J. E. Larsens, háskólakennara. Þar sannar hann það skírt og greinilega að Íslendingar glötuðu sjálfstæði sínu fyrir vélar og ifirgang, en afsöluðu sér aldrei á löglegan hátt þeim réttindum, sem þeir höfðu áskilið sér í Gamlasáttmála, og að staða landsins í ríkinu væri hin sama sem hún varð 1262.

En þótt þetta væri fullsannað og þótt Íslendingar mæltu í móti, þá skar ríkisþingið danska úr, þótt enga hefði það heimild til þess. Gaf það út lög um stöðu Íslands í ríkinu (1871) sem kallast *stöðulögin*. Íslendingar telja þessi lög ógild, en hafa orðið undir þeim nauðungarlögum að búa.

Stjórnarskráin 1874 var allmikil framsör. Því að Alþingi fekk þó löggjafarvald í þeim málum, sem ríkisþingið vildi telja sérstök mál Íslands. Framkvæmdarvaldið átti konungur að láta ráðgjafann fyrir Ísland fara með. Var upphaflega svo til ætlað, að hann skildi fara með mál Íslands ein saman. En það varð

hér Íslands óhamingju að vopni, að stjórnarskráin heimilaði konungi að fá dönskum ráðgjafa mál vor. Varð venjan sú, að dómsmálaráðgjafi Dana fór með Íslands málin. Var Alþingi fullkomlega ómáttugt að ráða ráðgjafavali eður hafa nokkar tök á honum. Gátum vér því eigi fengið þingræði.

Firir því gerðist einn gamall samherji Jóns Sigurðssonar, Benedikt Sveinsson, forögungumaður nýrrar baráttu skömmu eftir 1880. Vildi hann að stjórnarskráin irði endurskoðuð. Skildi stjórnin öll sitja í landinu, en jarl fara með valdi konungs. Skildi hann hafa sér við hönd ráðgjafa, er bæri ábyrgð fyrir Alþingi. Frumvarp með þessu inntaki var nú samþiki á Alþingi hvað eftir annað, en jafnoft neitað staðfestingar af stjórninni.

Nú var Alþingi orðið þreitt og í stað þess að halda fram kröfum sínum í frumvarpsformi, samþikti það nú þingsálikunartillögu. Var konungur þar beðinn um að láta landinu í té stjórnarskrá, sem hefði inni að halda öll höfuðatriði endurskoðunarinnar, þar á meðal það ákvæði, að ráðgjafinn fyrir Ísland sæti eigi í ríkisráði Dana.

Vel mátti segja að hér væri hupað á hæl í baráttunni, en þó var eitt unnið. Allir þingsflokkar voru hér sammála og auk þess fulltrúi stjórnarinnar, landshöfðinginn. Hér hefði því mátt sækja til vígis, er baráttunni var haldið áfram. Þess varð þó eigi auðið, því að Valtír Guðmundsson frá Kaupmannahöfn bar fram á næsta þingi frumvarp til stjórnarskrárbreitingar. Var þar langtum lengra hupað og einskis annars krafist en þess, sem vér áttum kröfu til eftir stjórnarskránni 1874. Nú varð sundurlindi meðal Íslendinga. Varð þar harður atgangur. Mótstöðumenn Valtis kölluðu sig heimastjórnarmenn og héldu þeir því fast fram, að enga breiting mætti svo gera á stjórnarfarinu, að eigi væri þar bannað Íslandsráðgjafan-

um sæti í ríkisráðinu. Hin síðari ár héldu þeir því fast fram, að hann skildi hafa aðsetur sitt í Reikjavík.

Árið 1901 varð Valtír Guðmundsson í meiri hluta og barði þá fram frumvarp sitt. Var það hið mesta óhapp fyrir þá sök, að þá urðu stjórnarskipti í Danmörku. Mundum vér þá hafa fengið aukið sjálfstæði, ef vér hefðum staðið sem einn maður. Minni hlutinn gerði nú mann á konungsfund, Hannes þann, sem nú er ráðherra. Skildi hann vita, hvort konungur vildi eigi láta meira í té, en þingið hafði farið fram á, einkum búsetuna. Fengum vér síðan konungsbodskap, er hét oss henni í viðbót við lögin. — Var nú svo lagað frumvarp lagt fyrir næsta Alþingi. En þá hafði Albjartur, þáverandi Íslandsráðgjafi, bætt inn í ákvæði einu, er eigi var um getið í bodskap konungs, að Íslandsráðgjafinn skildi bera sér málm landsins fram fyrir konung í ríkisráðinu. Nú brá svo undarlega við, að heimastjórnarmenn samþiktu þetta ákvæði, þótt þar með irðu endaskipti á skoðunum þeirra. Áður höfðu þeir viljað setja í lögin að ráðgjafinn mætti eigi sitja í ríkisráðinu og vildu eigi þola Valtí að hann þegði um það. En nú gerðu þeir sjálfir það ákvæði, er þeir höfðu barist mest í móti. Þá reis upp sá flokkur, er nefnist Landvarnarmenn, og vildi sporna við því, að slíkt kæmist inn í stjórnarskrá vora. Þeir sögðu svo:

1. Alþingi getur ekki ákveðið, hverjir vera skulu í ríkisráði Dana, því að slíkt liggur fyrir utan valdsvið þess.
2. Ráðgjafi vor hlítur því annaðhvort að sitja þar eftir grundvallarlögum Dana eða í lagaleisi.
3. Þá er ágreiningur irði um, hvernig þetta ætti að skilja, mundi sterkari málsaðillinn, Danir, halda þeim skilningi til streitu, að hér hefði Alþingi játað ísfrvald hinna dönsku grundvallarlaga ísfr sér málum Íslands.
4. Þá hefðum vér enga lögvörn í þessu máli, ef ákvæðið irði samþikkt tvö þingár í röð með þingrofi

í milli, og mundum vér þá skerða rétt vorn með lög-
um í fyrsta sinn síðan 1262.

Landvarnarmenn fengu þó eigi reist rönd við of-
ureflinu og firir því stendur nú þetta ákvæði í stjórn-
arskrá vorri.

En nú hefir sú skoðun heirst á ríkisþingi Dana
og í blöðum þar (Vort Land), að Íslandsráðgjafinn
eigi að sitja í fólkingissalnum og svara firirspurnum
danskra þingmanna um íslensk mál og bera ábirgð
firir því þingi. Heima eru menn og eigi svo sann-
færðir um sérstöðu ráðherrans í ríkisráðinu sem þeir
voru í fyrstu. Er því sennilegast að Landvarnarmenn
hafi betur við næstu kosningar, einkum firir þá sök
að fimf sjöttungar allra æskumanna eru þeim megin.

Viðfangsefnið verður þá að hefja sjálfstæðisbar-
áttuna á ní og ná viturlegra og triggilegra sambandi
við Dani. Hið besta samband er auðvitað *jafnréttis-
samband, þar sem báðum þjóðernum er gert jafn
hátt undir höfði*. Danir eru mentaðir menn og fullir
mannúðar og er það trigging þess að vér höfum mál
vort fram. Munu þeir áður langur tími liði bjóða
oss það, er vér höfum eigi mátt sækja í hendur þeim.
Því að sú skoðun mun sigra, að þjóðernið veiti rétt
til sjálfstæðis, en eigi fjöldinn. Mun dæmi Noregs
stuðla til þess eigi alllitið.

Vér þurfum eigi því að hrósa, Íslendingar, að
orð Einars Þveræings hafi bergmálað í fjöllum vor-
um hin síðustu ár. En þau hafa hljómað um endi-
langan Noreg í sumar sem leið. Norðmenn héldu
svo drengilega fram þjóðernisréttinum hinn 13. ágúst
að það var til gleði og stírktað öllum smáþjóðum, er
berjast firir frelsi sínu.

Vér erum góðir frændur og firir því gladdi það
oss mjög. Vér erum ung þjóð og firir því var það
lífdríkkur vonum vorum:

*landið frjálst, í líðsins öndu
ljóði og vonum fegri gróður.*

Nú eiga æskumenn Íslands að taka til starfa og
 — — — — — kveða kátt:
 til að kæfa vorgróðann hefirðu' ei mátt;
 þar sem undir er efnið frjóa
 mun eitthvað á sinni tíð gróa.
 Og á Íslandi er vorgróður.

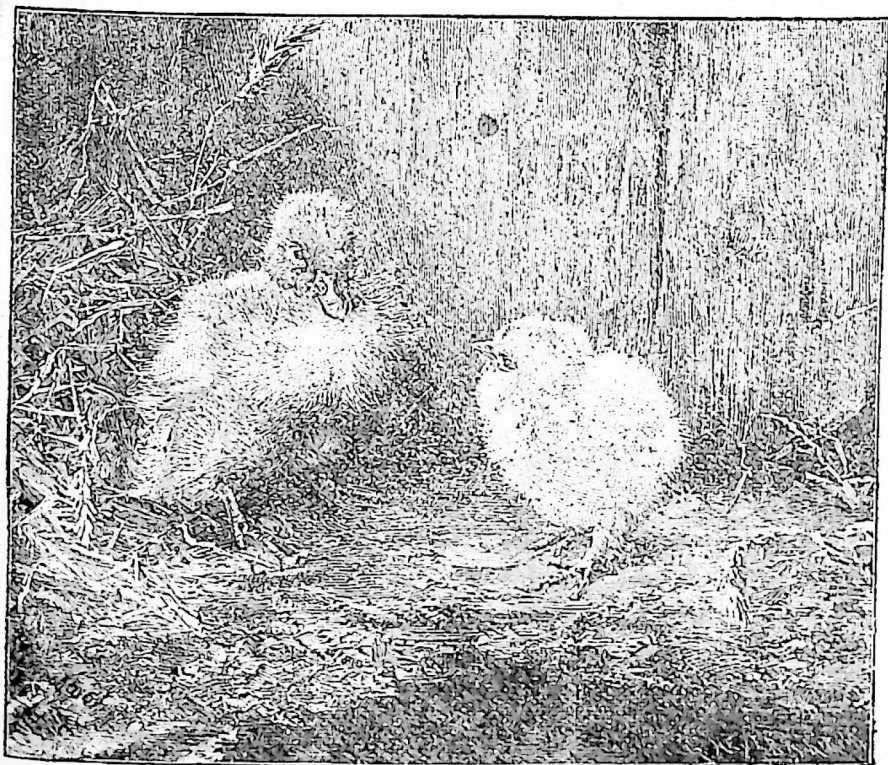
Bjarni Jónsson
frá Vog.

Pennan firirlestur hélt ég á 10 stöðum í Noregi
 í nóvember og desember 1905.

„UNGA ÍSLAND“

myndablað handa börnum og unglingum.

Sýnishorn (hænuungi og andarungi).

Kemur út í hverjum mánuði, 8 bls. í stóru broti, flytur mikið af myndum og allskonar skemtun og fróðleik. Veitir mörg og góð verðlaun árlega fyrir lausn á verðlaunaprautum, sem standa í blaðinu við og við. — Elguleg myndabók (50 a. virði) fylgir í kaupbæti handa skilvísum kaupöndum, Verð árg. 1,25 kr., borgist fyrir maillok. Óskað er útsölumanna í þeim héraðum, sem engir eru, og fá þeir mjög góð kjör.

SUMARGJÖF

tímarit til fróðleiks og skemtunar. Útgefendur Bjarni Jónsson frá Vogu og Einar Gunnarsson, cand. phil. Fæst hjá öllum bóksölum landsins, I. ár á 0,60 kr. og II. ár á 0,60 kr.

A. Conandoyle.

Eftir hinn heimsfræga höfund eru komnar út á íslenzku þessar sögur:

Nótt hjá nihilistum, verð	25 au.
Fegðarnir á Surrey —	25 —
Hættulegur leikur —	25 —
Silfuröxin —	15 —
Úr lífi morðingjans —	25 —
Ferstrendi kistillinn —	25 —

Fæst hjá öllum bóksölum.

Handbók

fyrir hvern mann

margvíslegur fróðleikur, sem daglega getur að haldi komið.

Allir ættu að vera sér úti um hana.

Fæst hjá öllum bóksölum. Kostar aðeins 25 auro.

Teutonia-skilvindan

er ekki gömul, en hefir rutt sér til rúms á ótrúlega stuttum tíma, þar sem hún hefir verið á boðstólum. Í Rússlandi hefir hún átt harðan en stuttan bardaga við »Perfect« og aðrar skilvindur, sem þar voru fyrir, og unnið frægan

sigur. Hún hefir þegar hlotið lofsorð í öllum heimsálfum og verðlaunapeninga úr gulli.

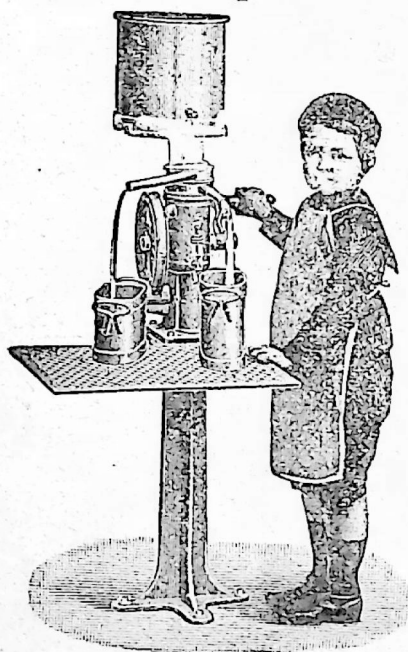
Hún þykir:

1. skilja einkarvel,
2. vera létt,
3. vera óbrotin og sterk, og
4. mjög auðvelt að hreinsa hana.

Í sumar kemur hún fyrst til Íslands. Allar frekari upplýs. fást

hjá pöntunarfélaginu „Gullfoss“ og hefir það einkasölu á henni.

Teutonia-strokkinn ættu allir að fá sér í »Gullfossi«, rjómaþú ekki sist. Það er hinn mesti sparnaður, því að hann skilur bæði fljótt og einstaklega vel og má heita óslítandi verkfæri, svo sterkur er hann.

Verzlunin EDINBORG í Reykjavík

fylgir stöðugt með öllum framförum, og því, er betur má fara verzlun viðkomandi. Nú hefir verzluninni verið skift í fleiri deildir en áður og aukið nýjum við. Til hægðarauka fyrir hina heiðruðu viðskiftamenn, skulum vér nefna þær hér.

1. Vefnaðarvörudeildin í hinu stóra nýja húsi í Hafnarstræti, ætíð birg af allskonar vefnaðarvörum og skrautvarningi.

2. Járnvöru- og leirtausdeildin í gömlu húðinni í Hafnarstræti, allskonar járnvörur, smíðatól, lámpar, leirtau o. fl.

3. Skófatnaðardeildin og skóðaraverkstæðið í sama húsi, allskonar innlent og útlent skótau, og aðgerðir fljótt og vel af hendi leystar.

4. Hin stóra og skrautlega nýlendu-vörudeild, Austurstræti 9, allskonar matvörur og kryddvörur í smásölu o. m. fl., meðal annars nýtt, óáfengt bindindismanna vín, sannkallaður goðadrykkur, $\frac{1}{4}$ flaskan á 1,40 til 3.00 kr.

5. Í sama húsi á 1. lofti er rétt að segja fullgerð nýtizku **fatnaðardeild**. Útlendir og innlendir karlmannafatnaðir og allt sem til karlmannabúnings heyrir.

6. Skraddaraverkstæði á 2. lofti í sama húsi,

7. Kjóladeild og kjólasaumsverkstæði á sama lofti.

8. Pakkhúsdeildin rétt við hafnarbryggjuna. Allskonar matvörur, kaðlar, færi, þakjárn saumur, steinolia o. fl.